

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут екологічної економіки і менеджменту
Кафедра екологічної економіки та бізнесу

УДК 338.515

Пояснювальна записка

до бакалаврської кваліфікаційної роботи на тему:

**Аналіз виробничо-господарської діяльності та управління прибутками
філії “Львівське лісове господарство” ДСГП “Ліси України”**

*Analysis of industrial and economic activities and revenue management at the
"Lviv forestry" branch of the SE "Forests of Ukraine"*

Виконав

ст. гр. ЕП-41
спеціальності 051 «Економіка»

Іванейко А. В.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

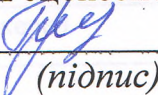
**Науковий
керівник**

доц. Луців Н.Г.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Рецензент

доц. Тришак О. С.

(підпис)

(прізвище, ініціали)

м. Львів – 2024 р.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень):

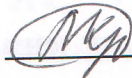
1. Сутність прибутку та методика визначення показників прибутку
2. Організаційна структура управління
3. Динаміка чисельності працівників, виробітку продукції та заробітної плати одного працівника
4. Динаміка показників ефективності використання основних засобів
5. Динаміка показників ефективності використання оборотних активів
6. Динаміка показників прибутку
7. Динаміка показників рентабельності діяльності
8. Управлінські рішення щодо збільшення прибутків

6. Консультанти бакалаврської кваліфікаційної роботи:

Розділ	Прізвище ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 23 лютого 2024 р.

Керівник роботи

Наталія ЛУЦІВ

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

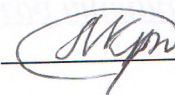
№/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	8.03.24 – 21.03.24	виконано
2	Розділ 1. Теоретико-методичні аспекти аналізу прибутку підприємства і підвищення його прибутковості	22.03.24 – 7.04.24	виконано
3	Розділ 2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії «Львівське лісове господарство»	8.04.24 – 5.05.24	виконано
4	Розділ 3. Пропозиції та рекомендації щодо удосконалення виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії «Львівське лісове господарство»	6.05.24 – 25.05.24	виконано
5	Висновки	26.05.24 – 2.06.24	виконано
6	Список використаних джерел	3.06.24 – 5.06.24	виконано
7	Оформлення роботи	6.06.24 – 10.06.24	виконано

Студент

Гванайко А. В.

Науковий керівник роботи

Луців К. І.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

Інститут екологічної економіки та менеджменту

Кафедра екологічної економіки та бізнесу

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр

Спеціальність 051 «Економіка»

Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

**Завідувач кафедри
екологічної економіки та бізнесу**

_____ проф. Іон ДУБОВІЧ

" " _____ 2024 року

ЗАВДАННЯ
на бакалаврську кваліфікаційну роботу студенту

Іванейку Андрію Володимировичу

1. Тема роботи: Аналіз виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії "Львівське лісове господарство" ДСГП "Ліси України"

Керівник роботи к.е.н., доц, Луців Наталія Григорівна.

затверджені наказом університету від «22» лютого 2024 року № С-124

2. Термін подання студентом роботи 10. 06. 2024 р.

3. Вихідні дані до бакалаврської кваліфікаційної роботи: "Звіт про фінансовий стан" (форма №1), "Звіт про фінансові результати" (форма №2), "Звіт про рух грошових коштів" (форма №3), "Примітки до річної фінансової звітності" (форма №5), "Звіт з праці" (форма 1-ПВ), спеціальна література.

4. Зміст пояснювальної записки (розділи, які потрібно розробити):

1. Реферат;

2. Вступ;

3. Теоретичний розділ;

4. Аналітичний розділ;

5. Рекомендаційний розділ;

6. Висновки;

РЕФЕРАТ

Об'єктом дослідження - є процес виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії «Львівське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

Мета роботи – аналіз виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії «Львівське лісове господарство», а також пошук шляхів покращення їх використання.

У першому розділі наведено теретико-методичні аспекти аналізу прибутків підприємства.

У другому розділі проведено аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства за період 2021-2023 роки. Охарактеризовано господарсько-правові основи діяльності підприємства, організаційну структуру, визначено динаміку зміни і використання основних та оборотних засобів, трудових ресурсів, обсягів реалізованої продукції. Проведено поглиблений аналіз складу та структури доходів і витрат підприємства, показників прибутку і рентабельності.

У третьому розділі *розроблено пропозиції і рекомендації щодо покращення* виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії «Львівське лісове господарство»

Ключові слова: фінансові результати, економічний, аналіз, прибуток, валовий, операційний, чистий, рентабельність, пропозиції.

Сторінок - 40, рисунків - 6, таблиць –12, використаних джерел -30.

RESUME

The object of research is the process of production and economic activity and profit management of the branch "Lviv Forestry" of the state specialised economic enterprise "Forests of Ukraine"

The purpose of the study is to analyse the production and economic activities and profit management of the Lviv Forestry branch, as well as to find ways to improve their use.

The first section presents the theoretical and methodological aspects of the analysis of enterprise profits.

The second section analyses the production and economic activities of the enterprise for the period 2021-2023. The economic and legal basis of the enterprise's activities, organisational structure, dynamics of changes and use of fixed and current assets, labour resources, and volumes of products sold are described. An in-depth analysis of the composition and structure of the enterprise's income and expenses, profit and profitability indicators is carried out.

In the third section the article develops proposals and recommendations on improvement of production and economic activity and profit management of the branch "Lviv Forestry".

Keywords: financial results, economic, analysis, profit, gross, operating, net, profitability, proposals.

Pages - 40, figures - 6, tables - 12, references - 30.

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	7
1. Теоретико-методичні аспекти аналізу прибутку підприємства і підвищення його прибутковості	9
2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії «Львівське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»	14
2.1. Організаційно-економічна характеристика підприємства.....	14
2.1.1. Господарсько-правові основи та загальна характеристика діяльності	14
2.1.2. Характеристика продукції та трудових ресурсів	16
2.1.3. Виробничі засоби підприємства	18
2.1.4. Оборотні засоби та їх використання	21
2.2. Аналіз прибутків і рентабельності діяльності філії «Львівське лісове господарство».....	23
2.2.1. Аналіз динаміки прибутків.....	23
2.2.2. Аналіз показників рентабельності.....	27
3. Пропозиції та рекомендації щодо удосконалення виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії «Львівське лісове господарство»	29
<i>Висновки</i>	35
<i>Список використаних джерел</i>	37
<i>Додатки</i>	40

ВСТУП

Актуальність теми. Прибуток відображає позитивний фінансовий результат і характеризує ефективність господарської діяльності підприємства.

Сучасні ринкові умови ставлять перед вітчизняними підприємствами нові вимоги пов'язані зі збільшенням конкуренції, посиленням інтеграційних процесів, впливом чинників зовнішнього і внутрішнього середовища. Будь-яка підприємницька діяльність не може бути перспективною, якщо її фінансовий результат не є додатним і не характеризується позитивною динамікою зростання. Отже, пріоритетним завданням управління комерційним підприємством – є координація зусиль щодо зростання прибутків і підвищення прибутковості діяльності.

Питання вивчення сутності прибутку і управління ним досліджували такі українські та зарубіжні вчені: І. Бланк, Р. Брейлі, П. Друкер, Д. Друрі, Д. Іванченко, А. Кан, В. Керімов, В. Кноррінг, А. Ковальов, Д. Костроміна, В. Т. Лівощко, О. Марюта, Т. Негл, О. Орлов, Б. Попюк, Є. Рудніченко, Р. Сайфулін, П. Селіванов, М. Стажков, Ю. Субботович, Г. Тарасюк, Д. Рікардо, С. Росса, Є. Рясних, Е. Хелферт, М. Чумаченко, Й. Шумпетер та ін. Однак, фінансова теорія і практика сьогодення свідчать, що процес формування прибутку підприємств, ефективність управління прибутками значною мірою залежать від специфіки діяльності підприємств окремої галузі. Ці причини обумовили вибір теми бакалаврської роботи.

Метою дипломної роботи - є аналіз ефективності виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії “Львівське лісове господарство” державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», а також пошук шляхів їх підвищення.

Для досягнення поставленої мети передбачається виконати такі завдання:

- проаналізувати теоретичні аспекти класифікації прибутку та методик його формування і аналізу;

- провести оцінку та аналіз виробничо-господарської діяльності підприємства (навести господарсько-організаційну характеристику, здійснити економічний аналіз ефективності використання виробничих і трудових ресурсів);

- провести аналіз показників прибутку і рентабельності підприємства;

- визначити основні напрями покращення управління прибутками філії “Львівське лісове господарство”.

Об’єктом дослідження - є виробничо-господарська діяльність та процес управління прибутками філії “Львівське лісове господарство”.

Для вирішення визначених завдань і досягнення поставленої мети були використані наступні методи дослідження: теоретичні (узагальнення) аналітичний, таблично-графічний, статистичний.

У процесі написання бакалаврської кваліфікаційної роботи були використані такі інформаційні джерела: нормативно-правові акти, матеріали навчальних посібників, періодичних видань, наукових статей та фінансова звітність філії “Львівське лісове господарство” державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» за 2021-2023 роки.

1. Теоретико-методичні аспекти аналізу прибутку підприємства і підвищення його прибутковості

Прибуток є одним з основних показників, який характеризує ефективність діяльності підприємства. Прибуток це— це фінансовий результат, який отримує підприємство в результаті своєї діяльності після вирахування всіх витрат [30]. Під загальновизнаним терміном “прибуток” розуміють різноманітні його види (таблиця 1.1).

Таблиця 1.1

Класифікація прибутку

<i>Ознаки класифікації</i>	<i>Види прибутку</i>
1. За характером відображення в обліку	Бухгалтерський Економічний
2. За характером діяльності підприємства	Прибуток від звичайної діяльності: Прибуток від надзвичайних подій
3. За основними видами господарських операцій підприємства (джерелами формування)	Прибуток від реалізації продукції Прибуток від продажу майна Прибуток від позареалізаційних операцій
4. За складом елементів, що формують прибуток	Маржинальний прибуток Валовий прибуток Чистий прибуток
5. Залежно від впливу інфляції	Номінальний Реальний
6. За ступенем використання	Нерозподілений прибуток (капіталізований) Розподілений
7. За періодом формування	Прибуток попереднього періоду Звітного періоду Планового періоду
8. За характером оподаткування	Оподаткований Прибуток, що не підлягає оподаткуванню
9. За значенням кінцевого результату господарювання	Позитивний – прибуток Негативний - збиток

За характером відображення в обліку прибуток розподіляють на бухгалтерський і економічний [18]. *Бухгалтерський* прибуток характеризує кінцевий результат проведення всіх видів діяльності та є сумою отриманих

прибутків (збитків). *Економічний* прибуток це різниця між сумою доходів підприємства і сумою його поточних витрат.

Залежно від джерел утворення прибуток поділяється на прибуток від звичайної діяльності підприємства та надзвичайний прибуток. Прибуток від звичайної діяльності складається з валового прибутку (збитку), фінансових результатів від операційної діяльності та фінансових результатів від звичайної діяльності до оподаткування [8].

За джерелами формування, при здійсненні внутрішнього аналізу результатів роботи підприємства традиційно виділяють прибуток від реалізації та прибуток від позареалізаційних операцій [30]. Прибуток від позареалізаційної діяльності формується за рахунок доходу від тих операцій, які не пов'язані з продажем. Прибуток від продажу майна – включає прибуток від продажу зношених чи невикористаних елементів основних засобів і нематеріальних активів, а також надлишку закуплених раніше запасів сировини, матеріалів та інших видів матеріальних цінностей.

За складом елементів, які формують прибуток, розрізняють: маржинальний, валовий та чистий прибуток [30]. Маржинальний характеризує суму чистого доходу від операційної діяльності за мінусом суми змінних витрат. Валовий характеризує суму чистого доходу від операційної діяльності за вирахуванням всіх операційних витрат, як постійних, так і змінних. Чистий прибуток відображає загальний прибуток підприємства за період часу, отриманий від усіх видів діяльності, який залишається в розпорядженні підприємства після оподаткування та може бути використаний у відповідності з рішенням його власників.

За періодом формування виділяють прибуток попереднього, звітного і планового періодів. Такий поділ використовується з метою аналізу та планування для виявлення динаміки його зміни.

Оцінка ефективності управління прибутком передбачає аналіз абсолютних і відносних показників прибутковості підприємства.

Абсолютними показниками прибутку підприємства є валовий прибуток, фінансовий результат від операційної діяльності, фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування, чистий прибуток. Порядок визначення абсолютних показників відображено у фінансовій звітності підприємства, зокрема у формі № 2 «Звіт про фінансові результати».

Валовий прибуток (збиток) визначається як різниця між чистим доходом від реалізації продукції (ЧД) та собівартістю продукції (С):

$$ВП = ЧД/С \quad (1.1)$$

Фінансовий результат від операційної діяльності визначається:

$$П_{\text{опер}} = ВП + Д_{\text{інопер}} - АВ - ВЗ - В_{\text{інопер}} \quad (1.2)$$

де, ВП - валовий прибуток; $Д_{\text{інопер}}$ і $В_{\text{інопер}}$ - відповідно інші операційні доходи і витрати; АВ - адміністративні витрати; ВЗ- -витрати на збут.

Фінансовий результат від звичайної діяльності до оподаткування розраховується за формулою:

$$П_{\text{зв}} = П_{\text{опер}} + Д_{\text{к}} + Д_{\text{інфін}} + Д_{\text{ін}} - В_{\text{к}} - В_{\text{інфін}} - В_{\text{ін}} \quad (1.3)$$

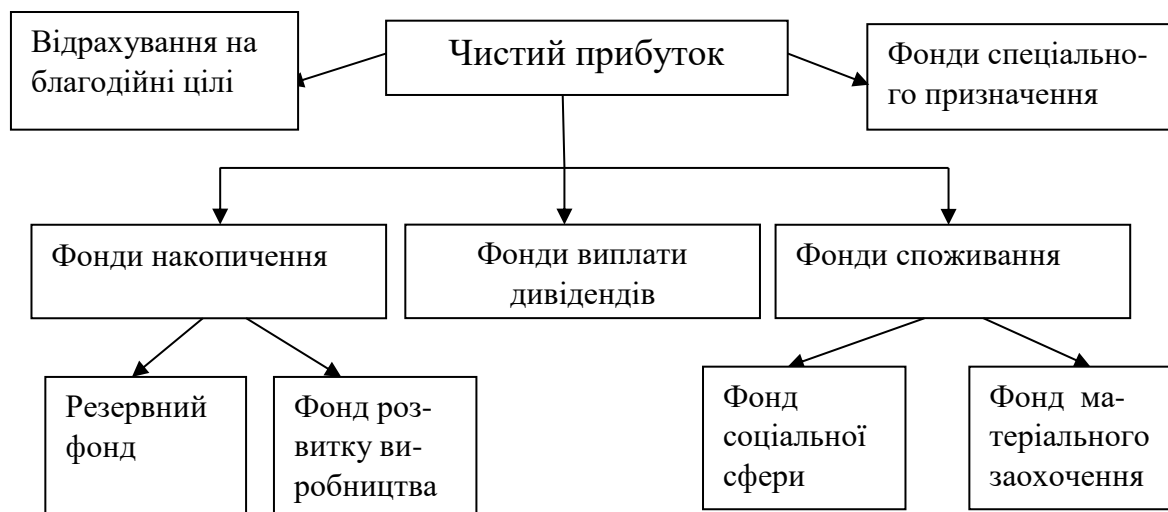
де: $Д_{\text{к}}$ і $В_{\text{к}}$ - відповідно дохід і втрати від участі в капіталі;

$Д_{\text{інфін}}$ і $В_{\text{інфін}}$ - інші фінансові доходи і витрати; $Д_{\text{ін}}$ і $В_{\text{ін}}$ - інші доходи і витрати.

Чистий прибуток є сумою, яка залишилася в розпорядженні підприємства після сплати податку на прибуток (ПП), надзвичайних прибутків і збитків та податку з них:

$$ЧП = П_{\text{зв}} - ПП \quad (1.4)$$

Схема розподілу чистого прибутку підприємства (рис.1.1).

Відносними показниками оцінки ефективності діяльності підприємства є група показників рентабельності. Усі показники рентабельності можна поділити на три групи: рентабельність витрат і продукції, рентабельність інвестованих ресурсів та рентабельність продукції [12].

1. Показники рентабельності витрат і продукції

Рентабельність виробництва розраховується як відношення валового прибутку ($\Pi_{\text{валовий}}$) до собівартості реалізованої продукції:

$$R_{\text{виробництва}} = \frac{\Pi_{\text{валовий}}}{C_{\text{реалізації}}} * 100\% \quad (1.5)$$

Рентабельність виробництва продукції за валовим прибутком показує скільки прибутку припадає на 1 грн собівартості реалізованої продукції. Характеризує прибутковість виробництва продукції, виконання робіт, надання послуг або продажу товарів.

Рентабельність окремих видів продукції:

$$R_{\text{продукції}} = \frac{Ц_i - C_i}{C_i} * 100\% \quad (1.6)$$

де $Ц_i$ - ціна одиниці продукції;

C_i - собівартість одиниці реалізованої продукції.

2. Основні показники рентабельності інвестованих ресурсів

Загальна рентабельність підприємства визначає суму чистого прибутку ($\Pi_{\text{чистий}}$), яка припадає на кожну грошову одиницю основних засобів (ОФ) та оборотних засобів (ОЗ):

$$R_{\text{заг}} = \frac{\Pi_{\text{чистий}}}{\text{ОФ} + \text{ОЗ}} * 100\% \quad (1.7)$$

Рентабельність активів характеризує суму чистого прибутку, яка визначається на кожну грошову одиницю сукупних активів (А):

$$R_{\text{заг}} = \frac{\Pi_{\text{чистий}}}{A} * 100\% \quad (1.8)$$

Рентабельність власного капіталу характеризує суму чистого прибутку, яка припадає на кожну грошову одиницю власного капіталу (ВК):

$$R_{\text{вк}} = \frac{\Pi_{\text{чистий}}}{\text{ВК}} * 100\% \quad (1.9)$$

Рентабельність необоротних активів - розраховується як відношення чистого прибутку до середньої величини необоротних активів (НА):

$$R_{0\Phi} = \frac{P_{\text{чистий}}}{\text{НА}} * 100\% \quad (1.10)$$

3. Показники рентабельності реалізації (доходів)

Рентабельність реалізації за чистим прибутком – це відношення суми чистого прибутку до чистого доходу від реалізації (ЧД):

$$R_{\text{чиста}}^{\text{пр}} = \frac{P_{\text{чистий}}}{\text{ЧД}} * 100\% \quad (1.11)$$

У світовій практиці вважається, що норма рентабельності реалізації за чистим прибутком повинна коливатися в межах 6-12%.

2. Аналіз виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії «Львівське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

2.1. Організаційно-економічна характеристика «Львівського лісового господарства»

2.1.1. Господарсько-правові основи та загальна характеристика

Філія “Львівське лісове господарство” державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» була утворена наприкінці 2022 року в результаті реорганізації державного підприємства «Львівське лісове господарство». Реорганізація відбулася в рамках реформи лісової галузі, згідно якої 158 державних лісогосподарських підприємств об’єднали в єдине державне спеціалізоване підприємство «Ліси України» [11].

Згідно лісорослинного районування територія філії розташована в Європейській зоні широколистяних лісів східно-європейської провінції, Малопопільського, Кременецько-Хотинського округу та округу Розточчя, району Подільського плато в зоні Львівсько-Бережанського водо роздільного плато [11]. Загальна площа лісового фонду, який наданий підприємству у постійне користування для ведення лісового господарства та здійснення природоохоронної діяльності, становить 82706 га.

Інформація щодо правових основ діяльності філії «Львівське лісове господарство» узагальнена у таблиці 2.1.

Господарська діяльність філії “Львівське лісове господарство” спрямована на вирощування високопродуктивних стійких насаджень з метою покращення рекреаційних, природоохоронних і захисних функцій лісів.

Лісогосподарська діяльність філії полягає у вирощуванні лісів, заготівлі деревини, здійснення заходів щодо охорони і відновлення лісів, підвищення їх продуктивності та біологічної стійкості, проведення робіт з догляду за лісом, санітарних рубок, заходів з очищення лісу від захаращеності та інших лісогосподарських робіт.

Таблиця 2.1

Загальна організаційно-правова характеристика
філії «Львівське лісове господарство»

Зміст необхідних відомостей	Інформація
Повна назва господарюючого суб'єкта	Філія «Львівське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»
Скорочена назва	філія «Львівське ЛГ» ДСГП «Ліси України»
Організаційна форма	Філія державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»
Поштова та юридична адреси	79000, Львівська обл., м. Львів, вул. Яворницького 8Б
Форма власності	Державна
Види діяльності	<p>Основні: 02.10. Лісівництво та інша діяльність у лісовому господарстві.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 02.20. Лісозаготівля. <p>Інші:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 02.40. Надання допоміжних послуг у лісовому господарстві • 01.70 Мисливство, відловлювання тварин і надання пов'язаних із ними послуг • 16.10 Лісопилльне та стругальне виробництво • 01.49 Розведення інших тварин • 42.99 Будівництво інших споруд, н.в.і.у. • 46.39 Неспеціалізована оптова торгівля продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами • 49.41 Вантажний автомобільний транспорт • 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна

Складено на основі [11]

Керівництво філією «Львівське ЛГ» ДСГП «Ліси України» здійснює директор. Він визначає плани її перспективної розвитку, узгоджує роботу всіх підрозділів. У підпорядкуванні директора знаходяться головний лісничий, головний інженер, головний бухгалтер, головний економіст. Організаційна структура управління філії «Львівське ЛГ» ДСГП «Ліси України» представлена на рисунку А.1, додаток А. У структурі Львівського ЛГ є виробничі підрозділами представлені основним, допоміжним і обслуговуючим виробництвом.

2.1.2. Характеристика продукції та трудових ресурсів

Філія «Львівське лісове господарство» ДСГП «Ліси України» господарство» виготовляє і реалізовує такі види продукції (послуг):

- необроблені лісоматеріали круглі (сосна, ялина, ялиця, дуб, бук, ясен), в т.ч. і на експорт;
- продукція переробки: пиломатеріали необрізні і обрізні хвойні, мяколистяні, дубові, букові, грабові; техсировина; дрова паливні;
- продукція пасіки (мед, віск тощо);
- продукція недеревних ресурсів лісу (ягоди, гриби, трави);
- послуги з мисливства;
- транспортні послуги;
- послуги з оренди майна.

В результаті об'єднання у 2021 р. кількох лісгоспів ресурсні потужності Львівського лісового господарства збільшилися. Це призвело до зростання величини елементів потенціалу філії: трудових, виробничих і фінансових ресурсів. Це, у свою чергу, суттєво вплинуло на зміну базових економічних показників.

Динаміка зміни чистого доходу філії відображена на рис.2.1.

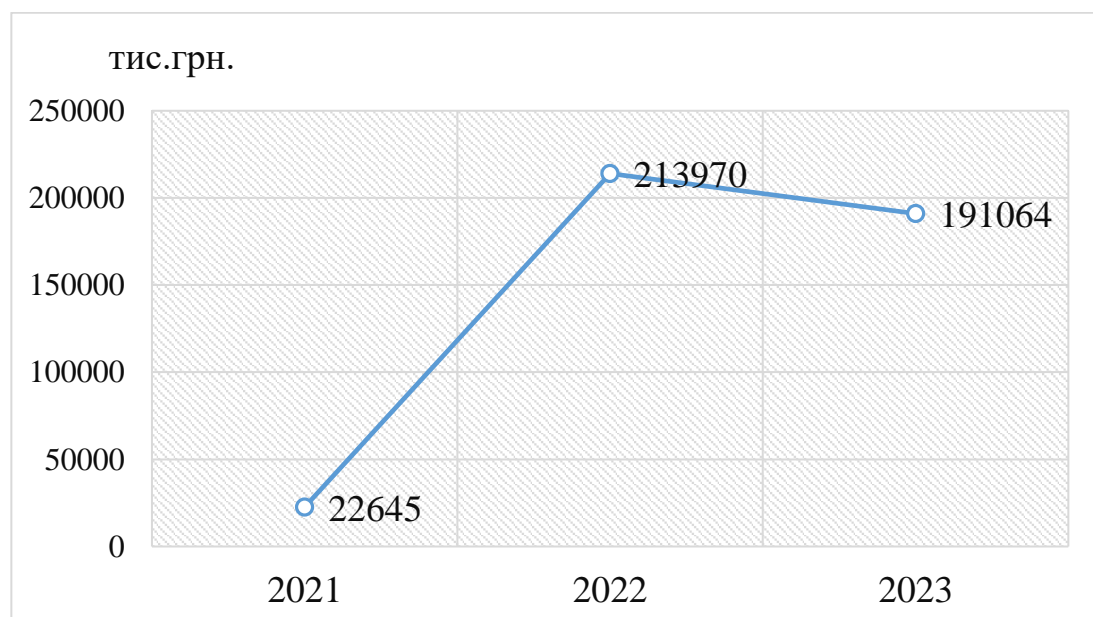

Рис. 2.1. Динаміка обсягів реалізованої продукції в діючих цінах без ПДВ філії «Львівське лісове господарство»

Як бачимо, у 2022 р. обсяги чистого доходу від реалізації продукції збільшилися на 191325 тис.грн, (у 9,44 разів), а у 2023 році порівняно з 2022 роком обсяг доходу зменшився на 22906 тис.грн (10,7%).

В загальному, бачимо приріст обсягів доходів. З 2021р по 2023 р. величина чистого доходу збільшилася на 168419 тис.грн. або в 8,44 рази.

Дані розрахунків трудових показників представлено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Динаміка чисельності працівників, виробітку продукції та заробітної плати одного працівника філії «Львівське лісове господарство»

Показники	Одиниці виміру	Роки		
		2021	2022	2023
Обсяг реалізованої продукції (послуг) без ПДВ	тис. грн.	22645	213970	191064
Середньооблікова чисельність працівників	тис.грн	81	368	306
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком</i>	тис.грн	-	287	-62
	%	-	454,3	83,2
Фонд оплати праці працівників всього	тис.грн	1528,9	7867,7	5336,85
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком</i>	тис.грн	-	6338,8	-2530,8
	%	-	514,6	67,8
Середньомісячна заробітна плата працівника	грн.	18875,3	21379,5	17440,7
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком</i>	грн	-	2504,2	-3938,8
	%	-	113,3	81,6
Середньомісячний обсяг реалізованої продукції (послуг), що припадає на одного працівника	грн./ос обу	23297,3	48453,4	52032,7
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком</i>	грн./ос обу	-	25156	3579,3
	%	-	208	107,39

Середньооблікова чисельність штатних працівників у 2022р. по відношенню до 2021р. збільшилася у 4,5 разів. У 2023 р. кількість персоналу філії скоротилася на 16,8%.

Проаналізуємо динаміку зміни обсягів виробітку продукції та оплати праці персоналу Львівського лісового господарства.

Спостерігається динаміка до зростання обсягів виробітку продукції на одного працівника. За цей період середньомісячний виробіток збільшився на 28735,4 тис.грн. або у 2,23 рази. При цьому, середньомісячний розмір заробітної плати одного середньоспискового працівника коливався: у 2022р.в порівнянні з 2021р. він збільшився на 2,5 тис.грн (13,3%), а у 2023 р. по відношенню до 2022р. скоротився на 3,9 тис.грн. (18,4%). В загальному, з 2021р по 2023р. спостерігаємо зменшення середньомісячного розміру заробітної плати працівників філії «Львівське лісове господарство».

2.1.3. Виробничі засоби підприємства

Виробничі засоби представлені сукупністю основних і оборотних активів.

Протягом аналізованого періоду у структурі необоротних активів філії «Львівське лісове господарство» основні засоби займали близько 99%. Визначимо як змінювався їх стан та ефективність використання. Дані розрахунків відображено в таблиці 2.3.

У 2022р. відбувся значний приріст основних засобів Львівського лісового господарства. Вартість основних засобів у 2022р. в порівнянні з 2021 р. збільшилася на 49300,1 тис. грн. або у 6,6 разів. Поповнення основного капіталу відбулося внаслідок об'єднання з ДП «Львівське лісове господарство» ще двох лісгоспів. При прийнятті капіталу на баланс утвореної філії була здійснена переоцінка основних засобів на суму 43172 тис.грн, що суттєво збільшило їх вартість.

Таблиця 2.3

Динаміка показників руху основних засобів

Показник	Од. виміру	Роки		Відхилення 2022/2021	
		2021	2022	Тис.грн	%
Основні засоби:					
на початок року	тис.грн	8046	8762	716	108,90
надійшло	тис.грн	766	8263	7497	1078,72
вибуло	тис.грн	17	2135	2118	12558,82
переоцінено	тис.грн	-33	43172	43205	1308,24
на кінець року	тис.грн	8762	58062	49300	662,66
Знос основних засобів	тис.грн.	5341	38470	33129	720,28
Залишкова вартість ОЗ	тис.грн.	3421	19592	16171	572,70
Коефіцієнт оновлення	коєф	0,087	0,555	0,4675	634,77
Коефіцієнт вибуття	коєф.	0,002	0,244	0,2416	11532,56
Коефіцієнт спрацювання основних засобів	коєф.	0,610	0,663	0,053	108,70
Коефіцієнт придатності основних засобів	коєф.	0,390	0,337	-0,053	86,42

Бачимо, що у 2022р. коефіцієнт оновлення основних засобів збільшився у 6,35 разів. При цьому частина основних засобів була списаною. Так, коефіцієнт вибуття збільшився до 0,244 одиниць (115,32 рази).

Після переоцінки найбільше зросла вартість машин і обладнання, транспортних засобів та будинків (рис.2.2). Однак, показники зношення основних засобів у 2022р. в порівнянні з 2021р. збільшилися.

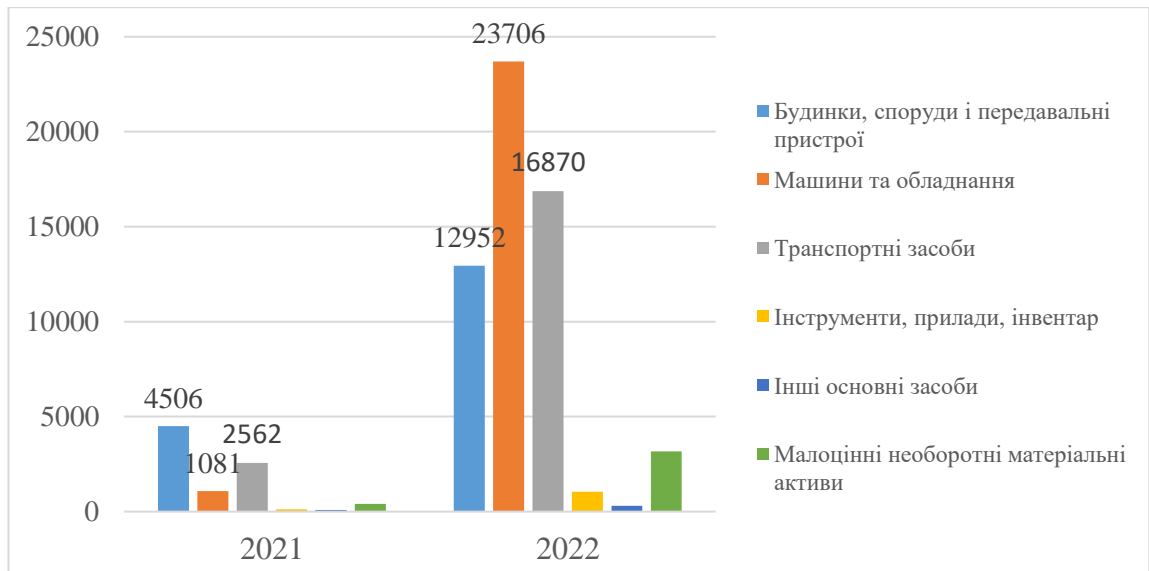

Рис.2.2. Динаміка зміни структурних елементів основних засобів

За показниками фондovіддачі, фондovісткості і фондooзброєності оцінимо ефективність використання основних засобів (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4

Динаміка показників ефективності використання основних засобів філії «Львівське лісове господарство»

Показник	Од. виміру	Роки			Відхилення 23/21
		2021	2022	2023	+/-
Чистий дохід від реалізації продукції	тис. грн.	22645	213970	191064,9	168420
Середньорічна вартість основних засобів	тис. грн.	8404	33412	56833,1	48429
Середньооблікова чисельність працівників	осіб	81	368	306	225
Фондовіддача	грн./грн.	2,695	6,404	3,362	0,667
Фондоозброєність	тис. грн./ос	103,75	90,79	185,73	82
Фондовісткість	грн./грн.	0,37	0,16	0,30	-0,07

З 2023р. по 2021 р. середньорічна вартість основних засобів збільшилася на 48,43 млн.грн (8,4 рази). При цьому середньорічний приріст вартості був

рівномірним (у 2022р. – зросла на 25 млн., у 2023р. – на 23,4 млн.грн.). В той же час, чистий дохід від реалізації продукції – у 2022р. – збільшився на 191,3 млн. грн., а у 2023р. по відношенню до 2022р. зменшився на 22,9 млн.грн.

В результаті цього: - фондівдача у 2022р. зросла у 2,4 рази, а у 2023 р зменшилася у 1,9 разів;

- фондоозброєність у 2022р. зменшилася на 12,5% (12,96 тис.грн), у 2023 р. збільшилася у 2 рази (95 тис.грн).

2.1.4. Оборотні засоби та їх використання

Оборотні засоби (оборотні активи) — це ресурси підприємства, які беруть участь у виробничому процесі протягом одного виробничого циклу та повністю переносять свою вартість на готову продукцію або послуги. [7].

За даними таблиці 2.5 визначимо динаміку зміни елементів оборотних активів філії «Львівське лісове господарство».

Таблиця 2.5

Структура оборотних активів філії «Львівське лісове господарство»

Елементи оборотних активів	Роки					
	2021		2022		2023	
	тис.грн.	%	тис.грн.	%	тис.грн.	%
Виробничі запаси	339	5,85	2714	10,51	3160,1	7,93
Незавершене виробництво	389	6,71	2563	9,92	0	0,00
Готова продукція	1095	18,90	6487	25,11	20305	50,96
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1455	25,11	7741	29,97	7491,6	18,80
Дебіторська заборгованість за розрахунками	29	0,50	5827	22,56	6424,3	16,12
Інша поточна дебіторська заборгованість	295	5,09	247	0,96	2004	5,03
Грошові кошти	2193	37,84	253	0,98	462	1,16
Інші оборотні активи	0	0,00	5402	20,91	4797	12,04
Всього	5795	100,00	25832	100,00	39847	100

Обсяги оборотних активів, за цей період збільшилися на 34052 тис.грн. (у 6,9 разів). У 2021р. і 2022 р. у структурі необоротних активів найбільшу частку становила дебіторська заборгованість за товари та послуги. Наступним елементом за величиною була готова продукція. У 2023р. питома вага готової продукції на складах підприємства збільшилася до 51 %. Так, у 2023р. по відношенню до 2021 р. її обсяг збільшився на 19210 тис. грн. (у 18,5 разів). Зростання обсягів оборотних активів сповільнює їх оборотність, тому потрібно приймати відповідні управлінські рішення зменшення рівня запасів готової продукції на складах підприємства.

Динаміка зміни елементів оборотних активів представлена на рис. 2.3.

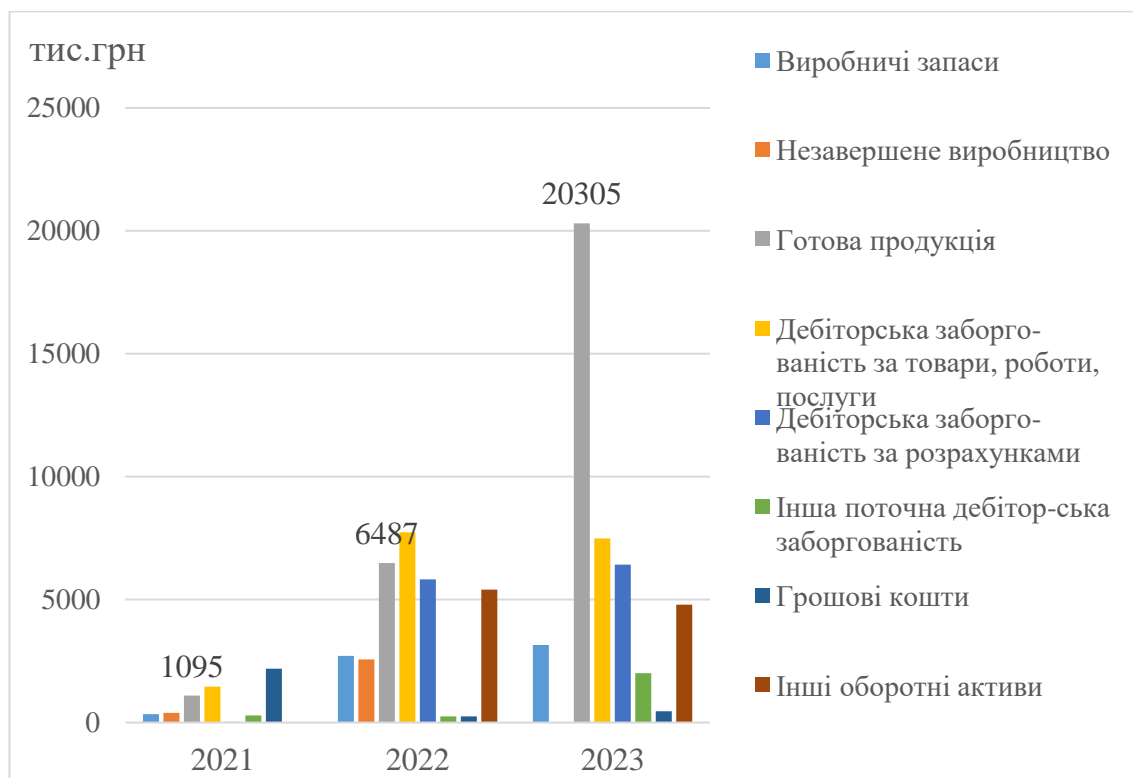

Рис. 2.3. Динаміка зміни елементів оборотних засобів філії „Львівське лісове господарство“

За даними, наведеними в таблиці 2.6 проаналізуємо показники ефективності використання оборотних засобів підприємства.

Середньорічна вартість оборотних засобів протягом періоду збільшувалася (з 2021р. по 2023р. – на 27,9 млн.грн).

Таблиця 2.6.

Показники ефективності використання оборотних активів

Показник	од. виміру	Роки		
		2021	2022	2023
Обсяг реалізованої продукції	тис.грн.	22645	213970	191064,9
Середній залишок оборотних активів	тис.грн.	4930	15813,5	32829,75
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	об./рік	4,59	13,53	5,82
Зміна у порівнянні з попереднім роком	об./рік	-	8,94	-7,71
Коефіцієнт завантаження	коєф.	0,218	0,074	0,172
Зміна у порівнянні з попереднім роком	-	-	-0,144	0,098
Число днів в аналізованому періоді	дні	364	364	364
Тривалість обороту	днів	79,25	26,9	62,54
Зміна у порівнянні з попереднім роком	днів	-	-52,35	35,64

У зв'язку з коливаннями обсягів чистого доходу від реалізації продукції, Як бачимо, коефіцієнт оборотності оборотних засобів у 2021 році в порівнянні з 2020 роком збільшився на 8,94 об/рік (2,9 разів), а у 2023 році порівняно з 2022 роком зменшився на 7,71 об/рік (2,3 рази).

Відповідно тривалість обороту оборотних активів коливалася: у 2022 році зменшилася, у 2023 році - зменшилася.

2.2. Аналіз прибутків і рентабельності діяльності філії «Львівське лісове господарство»

2.2.1. Аналіз динаміки прибутків

Прибуток — це кінцевий фінансовий результат діяльності підприємства, який визначається як різниця між загальною сумою доходів і витратами, понесеними для отримання цих доходів. Це один з головних показників

ефективності роботи підприємства, який свідчить про його фінансовий стан та здатність до розвитку.

Визначимо як формувалися прибутки філії «Львівське ЛГ» за даними таблиці 2.7.

Таблиця 2.7

Динаміка доходів, витрат і фінансових результатів, тис.грн.

Показники	Роки			Відхилення (+; -)	
	2021	2022	2023	2022р./ 2021р.	2023р./ 2022р.
Чистий дохід від реалізації продукції	22646	213970	191064,9	191324	-22905
Собівартість РП	13709	155108	116299,6	141399	-38808
Валовий прибуток	8936	58862	74765,3	49926	15903
Інші операційні доходи	1014	1918	2983,3	904	1065,3
Адміністративні витрати	7320	37645	24722,8	30325	-12922
Витрати на збут	2351	12935	5024	10584	-7911
Інші операційні витрати	147	3160	5118,3	3013	1958,3
Фінансовий результат від операційної діяльності	132	7040	42883,5	6908	35844
Дохід від участі в капіталі	-	-	-	-	-
Інші фінансові доходи	-	-	-	-	-
Інші доходи	130	180	105,6	50	-74,4
Фінансові витрати	181	-	174,7	-181	174,7
Втрати від участі в капіталі	-	-	-	-	-
Інші витрати	50	32	2624,6	-	-
Фінансовий результат до оподаткування	212	7007	40189,8	-18	2592,6
Витрати з податку на прибуток	38	1261	0	6795	33183
Чистий фінансовий результат	174	5746	40189,8	1223	-1261

Протягом аналізованого періоду діяльність Львівського лісового господарства була прибутковою. Спостерігалася динаміка значного приросту величини усіх видів прибутків:

1. Обсяг валового прибутку у 2022 р. збільшився на 49926 тис.грн. (6,6 разів), а у 2022р. – ще на 15903 тис.грн. Загалом, за 2021-2023 рр. валовий прибуток збільшився на 65829,3 тис.грн. або у 8,37 разів. Питома вага валового прибутку в обсязі чистого доходу у 2023 році складала 39,46%

2. Величина прибутку від операційної діяльності збільшилася за цей період на 42771,5 тис.грн., при тому що у 2021 р. його обсяг становив 132 тис. Тобто, операційний прибуток зріс у 324,9 разів. Частка операційного прибутку в обсязі чистого доходу у 2023 р. становила 22,4% (десяту частину в порівнянні з часткою валового прибутку).

3. Обсяг чистого прибутку за аналізований період зріс на 40015,8 тис.грн. (231 разів). У 2023р. питома вага чистого прибутку у обсязі реалізації становила 21,03 відсотків.

Графічно динаміку обсягів валового, операційного, чистого прибутків та чистого доходу представлено на рис. 2.5.

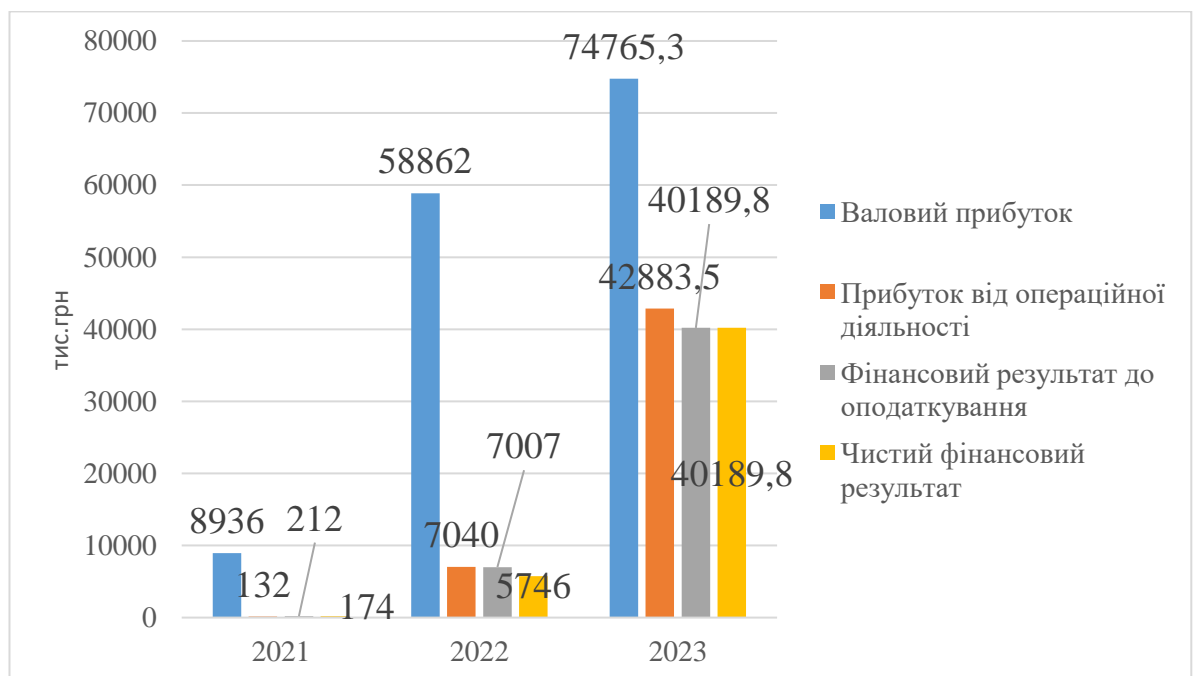

Рис. 2.4. Динаміка показників прибутків філії «Львівське ЛГ» ДСГП «Ліси України»

Операційні витрати є основним видом витрат лісогосподарського підприємства. Тому доцільно провести аналіз динаміки операційних витрат на 1 грн. реалізованої продукції.

Обсяги елементів операційних витрат наведено в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Структура операційних витрат філії «Львівське лісове господарство»

Елементи операційних витрат	Роки					
	2021		2022		2023	
	Тис.грн.	%	Тис.грн.	%	Тис.грн.	%
Операційні витрати підприємства, в т.ч.:	26389	100	243833	100	161406	100,0
- матеріальні витрати	5332	20,2	63647	26,1	24130,7	15,0
- витрати на оплату праці	10274	38,9	95170	39,0	66833,5	41,4
- відрахування на соціальні заходи	2242	8,5	20074	8,2	14608,7	9,1
- амортизація	597	2,3	3761	1,5	2738	1,7
- інші операційні витрати	7944	30,1	61181	25,1	53095,7	32,9

Протягом аналізованого періоду спостерігалось коливання величини як загального кошторису операційних витрат, так і його структурних елементів:

- у 2022 р. їх обсяг значно збільшився (на 53237 тис.грн. або у 7,7 разів);
- у 2023 р. в порівнянні з 2022 роком зменшився на 8085,3 тис.грн. (13,2%) .

Загалом, у період з 2021р. по 2023р., загальний обсяг операційних витрат збільшився на 135017 тис.грн. або у 6,1 разів. Матеріальні витрати зросли на 18799 тис.грн. (4,5 рази), витрати на оплату праці – на 56559 тис.грн. (6,5 разів), сума амортизаційних відрахувань на 2141 тис.грн. (4,6разів), інші операційні витрати – на 45152 тис.грн. (6,7 разів).

Динаміка зміни обсягу операційних витрат та витрат на 1 грн. реалізованої продукції відображена на рис. 2.5.

Як бачимо, витрат на 1 грн. реалізованої продукції у 2022 р. збільшилися на 0,12 грн/грн, а у 2023р. – підвищилися на 0,116 грн/грн.

Загальний приріст витрат на 1 грн. реалізованої продукції з 2021р. по 2023р. становив 0,004 грн/грн (0,66%).

Рис. 2.5. Динаміка показників витрат

2.2.2. Аналіз показників рентабельності

Для характеристики ефективності господарської діяльності, рівня використання його ресурсів, раціональності здійснених визначимо і проаналізуємо показники рентабельності. Інформаційною базою для розрахунку основних показників рентабельності є звітні дані фінансової звітності: ф. №1 «Звіт про фінансовий стан» та ф. №2 «Звіт про фінансові результати».

Вихідні дані для розрахунку показників рентабельності відображено в таблиці 2.9.

Окрім зростання обсягів чистого доходу, на кінець аналізованого періоду спостерігаємо приріст середньорічної вартості таких ресурсних елементів :

- необоротних активів на 27713,3 тис.грн (у 9,3 разів);
- власного капіталу на 9178,6 тис.грн (у 2,8 разів);
- позикового капіталу на 45900 тис.грн (у 15,1 разів);
- сукупного капіталу на 55613,3 тис.грн (у 7,7 разів).

Таблиця 2.9

Показники доходів, витрат і ресурсів

Показники	Роки		
	2021	2022	2023
Чистий дохід від реалізації продукції	22645	213970	191064,9
Собівартість реалізованої продукції	13709	155108	116299,6
Операційні витрати	26389	243833	161406
Валовий прибуток	8936	58862	74765,3
Прибуток від операційної діяльності	132	7040	42883,5
Чистий прибуток	174	5746	40189,8
Середньорічна вартість:			
- оборотні активи	8839,5	11774	14520,5
- необоротні активи	3338	17062,5	31051,3
- власний капітал	5005	9676	14183,55
- позиковий капітал	3263	23200	49163
- сукупний капітал	8268	32876	63881,25

Дані розрахунків показників рентабельності представлені в таблиці 2.10.

У період 2021-2023 років спостерігалася наступна динаміка:

- витратні показники рентабельності коливалися: у 2022 р. – зменшилися, у 2023 р. – збільшилися. На кінець 2023р. рентабельність понесених витрат зменшилася на 0,9 %, рентабельність операційної діяльності на 12,46%;

- валова рентабельність продажу коливалася і на кінець періоду зменшилася на 0,33%. При цьому, показники операційної та чистої рентабельності продажу зростали, загалом на 21,86% і 20,27 % відповідно;

- усі визначені показники рентабельності інвестованих ресурсів значно збільшилися. Зокрема, рентабельність оборотних активів зросла на 274,81 %; необоротних активів зросла на 124,22 %; власного капіталу - на 280%; позикового капіталу - на 76,42%; сукупного капіталу - на 60,8%.

Таблиця 2.10

Показники рентабельності діяльності філії «Львівське лісове господарство»

Показники	Роки			Зміна (+;-)	
	2021	2022	2023	22/21	23/22
Рентабельність витрат					
Рентабельність понесених витрат	65,18	37,95	64,29	-27,23	26,34
Рентабельність операційної діяльності	33,86	24,14	46,32	-9,72	22,18
Рентабельність продажу					
Валова рентабельність продажу	39,46	27,51	39,13	-11,95	11,62
Операційна рентабельність продажу	0,58	3,29	22,44	2,71	19,15
Чиста рентабельність продажу	0,77	2,69	21,03	1,92	18,35
Рентабельність інвестованих ресурсів					
Рентабельність оборотних активів	1,97	48,80	276,78	46,83	227,98
Рентабельність необоротних активів	5,21	33,68	129,43	28,46	95,75
Рентабельність позикового капіталу	5,33	24,77	81,75	19,43	56,98
Рентабельність сукупного капіталу	2,10	17,48	62,91	15,37	45,44

Отже, спостерігається позитивна динаміка зростання прибутковості діяльності філії «Львівське лісове господарство».

3. Пропозиції та рекомендації щодо удосконалення виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії «Львівське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»

Лісова галузь України є однією з основних у забезпеченні сталого розвитку країни та сприяє переходу до зеленої економіки, спрямованої на збереження навколишнього середовища та підтримку економічного зростання.

Розвиток сталого лісового господарства передбачає комплексний підхід до управління лісами, який враховує екологічні, економічні та соціальні аспекти. Стійке лісове господарство спрямоване на забезпечення довгострокової продуктивності та здоров'я лісів, збереження біорізноманіття, покращення добробуту місцевих громад та задоволення потреб нинішнього та майбутніх поколінь.

В парадигмі розвитку сталого лісового господарства діяльність філії «Львівське лісове господарство» повинна здійснюватися за такими напрямками:

1. Досягнення екологічної стійкості:

- збереження біорізноманіття (охорона природних екосистем та видів, що мешкають у лісах; відновлення деградованих лісових територій; створення заповідників та природоохоронних зон.

- управління водними ресурсами (захист водозбірних басейнів і річок від забруднення; застосування методів лісозаготівлі, які мінімізують вплив на водні ресурси)

- відновлення лісів (проведення робіт з лісовідновлення, включаючи посадку дерев та догляд за молодими насадженнями використання місцевих видів дерев для відновлення лісів.

2. Економічна стійкість:

- раціональне використання лісових ресурсів (застосування методів сталого лісокористування, які дозволяють отримувати прибуток без виснаження лісів; підтримка малого та середнього бізнесу в галузі лісового господарства);

- виробництво і реалізація продукції з високою доданою вартістю (розвиток лісопереробної промисловості, виробництво високоякісної та сертифікованої лісової продукції.

- застосування економічних стимулів (впровадження економічних інструментів для підтримки сталого лісового господарства, таких як субсидії, податкові пільги та компенсації.

3. Соціальна стійкість

- участь місцевих громад (включення місцевих громад у процес управління лісами; забезпечення прав на землю та доступу до лісових ресурсів для місцевих жителів.

- соціально-економічний розвиток (створення робочих місць та підвищення рівня життя у сільських районах; підтримка традиційних знань та практик місцевих громад у сфері лісового господарства)

- освіта та навчання (підвищення обізнаності населення про важливість сталого лісового господарства; навчання працівників лісового господарства сучасним методам та технологіям)

4. Інституційно-правова підтримка:

- правова (розробка та впровадження законодавчих актів, що підтримують стале управління лісами; вдосконалення системи контролю за дотриманням лісового законодавства)

- наукові дослідження (проведення наукових досліджень для розробки та впровадження ефективних методів лісокористування; використання результатів досліджень для вдосконалення практики лісового господарства);

- міжнародне співробітництво (співпраця з міжнародними організаціями та іншими країнами у сфері сталого лісового господарства; участь у міжнародних програмах та ініціативах з охорони лісів та біорізноманіття).

Проведений у попередньому розділі дипломної роботи економічний аналіз діяльності філії «Львівське лісове господарство» ДСГП «Ліси України» вказує на те, що після проведеної реструктуризації значно збільшився економічний, екологічний та трудовий потенціал підприємства, а також підвищилися показники доходів, прибутків та ефективності використання усіх видів прибутків. Враховуючи це, економічний розвиток і управління прибутками Львівського лісового господарства пропонуємо здійснювати з врахуванням засад сталого ведення лісового господарства.

Напрями підвищення прибутковості діяльності філії «Львівське лісове господарство» представлені в таблиці 3.1.

Управлінські рішення щодо збільшення прибутків
філії «Львівське лісове господарство»

Групи заходів	Управлінські рішення
<i>Збільшення обсягів доходів від виробництва і реалізації продукції</i>	- збільшення обсягів переробки деревини - переробка відходів - підвищення величини доходів від недеревних ресурсів лісу
<i>Зниження витрат</i>	- адміністративних витрат - витрат на збут - інших витрат
<i>Покращення використання основного капіталу</i>	- подальша технічна модернізація - впровадження новітньої техніки і технології - підвищення продуктивності діючого обладнання, устаткування, площ
<i>Підвищення ефективності маркетингової і комерційної політики</i>	- впровадження системи CRM - (Customer Relationship Management)) для автоматизації взаємодії з клієнтами та покращення збуту продукції - створення позитивного «іміджу» компанії, підвищення зацікавленості бізнесу і громадян

Розглянемо детальніше запропоновані заходи та визначимо інструменти для їх реалізації.

1. Збільшення обсягів доходів від виробництва і реалізації продукції.

1.1. Збільшення обсягів переробки деревини є стратегічно важливим завданням для лісогосподарських та деревообробних підприємств. Це потребує комплексного підходу, що включає модернізацію технологій, оптимізацію виробничих процесів, інвестиції в інновації та підвищення кваліфікації персоналу. Виконання цих заходів дозволить підвищити ефективність виробництва, зменшити витрати і забезпечити сталий розвиток галузі.

1.2. Переробка деревних відходів дозволяє зменшити негативний вплив на довкілля і підвищити економічну ефективність лісогосподарських підприємств за рахунок використання відходів як сировини для виробництва

нових продуктів.

Основні напрями переробки деревних відходів:

- виробництво біопалива (пелети, брикети)
- компостування та виготовлення добрив
- наповнювачі для підстилки (дрібні відходи деревини, такі як тирса,

можуть бути використані як наповнювачі для підстилки у тваринництві).

1.3. Недеревні ресурси лісу, такі як гриби, ягоди, лікарські рослини, мед, дикі тварини та екотуризм, становлять значний потенціал для підвищення доходів від лісів. Ось кілька стратегій для ефективного використання та підвищення доходів від цих ресурсів:

2. Зниження витрат

При аналізі прибутковості діяльності філії нами було виявлено коливання витрат показників рентабельності та їх підвищення на кінець аналізованого періоду. Тому, зниження витрат на організацію і менеджмент є актуальним завданням для Львівського лісового господарства.

2.1. Зниження адміністративних витрат можна досягти за допомогою автоматизації процесів, оптимізації чисельності персоналу, зменшення витрат на оренду та комунальні послуги, контролю за закупівлями та використанням ресурсів, розвитку системи мотивації персоналу, оптимізації фінансового управління та впровадження політики ощадного використання ресурсів.

2.2. Зниження витрат на збут включає оптимізацію логістики постачання матеріалів і комплектуючих, автоматизацію процесів, перегляд маркетингової стратегії, покращення роботи персоналу, зменшення витрат на зберігання, покращення обслуговування клієнтів, оптимізацію цінової політики та впровадження інновацій.

3. Підвищення ефективності використання основного капіталу.

Для підвищення ефективності використання основних засобів необхідно здійснювати комплекс заходів, спрямованих на оптимізацію їх використання, модернізацію та раціональне управління.

4. Розробка та здійснення ефективної маркетингової і комерційної політики.

Покращити комерційну діяльність можна через впровадження на підприємстві CRM-система. CRM-система (Customer Relationship Management) - це програмне забезпечення, що допомагає компаніям керувати взаємодією з клієнтами, автоматизувати маркетингові, продажні та сервісні процеси, а також аналізувати взаємодії для покращення бізнес-процесів. Метою CRM є підвищення рівня задоволеності клієнтів, збільшення обсягу продажів та поліпшення загальної ефективності роботи компанії.

Підвищити ефективність маркетингової діяльності філії «Львівського лісового господарства» можна через формування позитивного іміджу підприємства. Позитивний імідж сприяє зміцненню довіри з боку громадськості, партнерів і клієнтів, а також відкриває нові можливості для розвитку бізнесу.

Імідж підприємства - це враження, які формуються у громадськості, споживачів, партнерів і всіх зацікавлених сторін про підприємство. Це своєрідна "репутація" або "образ" компанії, який відображає її особливості, цінності, стиль управління, виробничі практики, ставлення до клієнтів та стосунки з громадськістю. Формування позитивного іміджу лісогосподарського підприємства включає дотримання екологічних стандартів, прозорість діяльності, соціальну відповідальність, інновації, розвиток персоналу, ефективні маркетингові стратегії та активну співпрацю з партнерами.

Інструментами створення позитивного іміджу є - публікації на інтернет-сайтах, в соціальних мережах, реклама продукції та послуг, розширення зв'язків з громадськістю, проведення цікавих заходів для громадян.

ВИСНОВКИ

За результатами виконаної роботи нами зроблені наступні висновки:

1. Прибуток — важливий показник оцінки результатів виробничої та фінансової діяльності підприємства. Він характеризує ступінь активності та фінансової стабільності, а також ефективність менеджменту підприємства. Прибуток - є джерелом фінансування розвитку виробництва, виплати дивідендів, створення резервних фондів, задоволення соціальних і матеріальних потреб працівників підприємства, благодійної діяльності.

2. Філія “Львівське лісове господарство” входить до складу державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України». До складу філії входить 22 лісництва. Основними напрямками діяльності Львівського лісового господарства є:

- ведення лісового господарства та переробка деревини;
- вирощування лісорозсадницького матеріалу;
- надання послуг з мисливства та рекреації.

3. Після проведеної у 2022р. реорганізації державних лісогосподарських підприємств результативність та ефективність діяльності Львівського лісового господарства підвищилася.

З 2021р по 2023 р. відбулися такі позитивні зміни:

- величина чистого доходу збільшилася на 168419 тис.грн;
- середньорічна вартість основного і оборотного капіталу засобів зросла більш ніж у 6,7 разів; необоротних активів у 9,3 разів; власного капіталу у 2,8 разів; позикового у 15,1 разів; сукупного капіталу у 7,7 разів;
- підвищилися показники, які характеризують ефективність використання трудових, оборотних і основних засобів – виробіток, фондівіддача, фондоозброєність, коефіцієнт оборотності оборотних активів;
- чисельність персоналу підприємства у 2022 р. зросла в 4,5 разів. У 2023р цей показник зменшився на 18%. При цьому, заробітна плата одного середньоспискового працівника дещо зменшилася. Однак, її розмір залишається вищим ніж в середньому по галузі.

4. Аналіз показників прибутковості підтверджує позитивні зміни в управлінні виробничо-господарською діяльністю підприємства.

Спостерігалася динаміка значного приросту величини усіх видів прибутків: валового прибутку у 8,37 разів; прибутку від операційної діяльності – у 325 разів чистого прибутку у 231 разів.

Витратні показники рентабельності та валова рентабельність реалізації коливалися: у 2022 р. – зменшилися, однак у 2023 р. – зросли. Натомість, усі визначені показники рентабельності інвестованих ресурсів (необоротних активів, власного, позикового і сукупного капіталів) - збільшилися. Це вказує на підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу філії «Львівське лісове господарство».

За результатами здійсненого дослідження, нами розроблені рекомендації і пропозиції щодо покращення виробничо-господарської діяльності та управління прибутками філії «Львівське лісове господарство» ДСП «Ліси України», які спрямовані на втілення принципів і критеріїв сталого ведення лісового господарства (досягнення економічної, соціальної та екологічної стійкості).

Рекомендації щодо підвищення дохідності діяльності філії «Львівське лісове господарство» стосуються:

- збільшення обсягів доходів від виробництва і реалізації продукції (збільшення обсягів переробки деревини, переробка відходів, підвищення величини доходів від недеревних ресурсів лісу; розширення рекреаційної діяльності);

- зниження витрат (адміністративних, збутових та інших);

- технічна і технологічна модернізація лісокомплексу (переробки деревини);

- покращення маркетингової і комерційної діяльності (впровадження інформаційних систем для оптимізації і підвищення ефективності збуту та маркетингу, удосконалення промоційної діяльності).

Список використаних джерел

1. Білик М.Д., Павловська О.В, Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз: Навч. посібник / Київський національний економічний ун-т ім. Вадима Гетьмана. - К. : КНЕУ, 2005. – 592 с.
2. Берест М. М. Фінансовий аналіз: навчальний посібник/ М. М. Берест. – Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. – 164 с.
3. Блонська В.І. Вдосконалення формування та використання прибутку підприємства / В.І. Блонська, О.І. Вужинська // Науковий вісник НЛТУ України. - 2018. - № 18.1. - С. 122-128.
4. Бондаренко Н. С. Тюленева Ю.В. Удосконалення управління прибутком на підприємстві / Актуальні проблеми економіки та управління.- 2017.- №11. [електронний ресурс]: доступний з <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102586>
5. Буркова Л.А. Дослідження економічної сутності понять «прибуток» та «фінансовий результат» та їх вплив на оцінку економічних результатів діяльності. Агросвіт. 2014, № 19. С. 50-57.
6. Гаватюк, Л. С. Шляхи підвищення рівня прибутковості вітчизняних підприємств у сучасних умовах господарювання / Л. С. Гаватюк, Н. М. Перегіняк // Економіка та суспільство – 2017, № 9.- С. 363-367. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/9_ukr/62.pdf
7. Горлачук В. В. Економічний аналіз господарської діяльності підприємства : [навчальний посібник] / В. В. Горлачук, О. Ю. Коваленко, С. М. Белінська. – Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2013. – 308 с.
8. Грабовецький Б. Є. Економічний аналіз : навч. посіб. /Б. Є. Грабовецький. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 256 с.
9. Денисенко Л.О., Кучерявенко Ю.О. Шляхи поліпшення процесу управління прибутком на підприємстві / Л.О. Денисенко, Ю.О. Кучерявенко [електронний ресурс]: доступний з http://D:/Kintintin/Vknutd_2014_1_23.pdf
10. Духновська Л. М. Прибутковість підприємства: сутність та ефективність управління / Духновська Л. М., Павлов В. С. // Науковий вісник

86 2018. - № 17. - С. 100-103. – URL: http://www.visnykeconom.uzhnu.uz.ua/archive/17_1_2018ua/24.pdf.

11. Єдиний державний реєстр суб'єктів господарювання //Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua>

12. Економіка деревообробних підприємств: Навчальний посібник / За ред. Г.С. Шевченка, В.К. Луцевича - Львів: УкрДЛТУ, 2003. - 443 с.

13. Косова Т. Д., Сухарев П. М., Ващенко Л. О. та ін. Організація і методика економічного аналізу. Навч. посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 528 с.

14. Лучко М. Р. Фінансовий аналіз. Навчальний посібник / М. Р. Лучко, С. М. Жукевич, А. І. Фаріон – Тернопіль:, ТНЕУ, – 2016 – 304 с.

15. Мелень О.В. Актуальні питання прибутковості підприємства та шляхи її збільшення / О.В. Мелень, Ю.Ю. Холондач // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія «Технічний прогрес та ефективність виробництва». – 2015. – № 25. – С. 123–126.

16. Методичні вказівки до написання та захисту бакалаврських кваліфікаційних робіт студентами галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 051 Економіка / Дубовіч І.А., Загвойська Л.Д., Наливайко Н.Я. – Львів: НЛТУ України, 2023. – 32 с.

17. Міщенко К.Г. Шляхи підвищення прибутковості підприємства / К.Г. Міщенко,, С.В. Бреус // / Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" . - 2017. - № 2. - С. 105-107. [електронний ресурс]: доступний з [http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_2\(2\)__24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_2(2)__24).

18. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: підручник / О. О. Непочатенко, Н. Ю. Мельничук . – Київ : Центр учбової літ. (ЦУЛ), 2013 . – 503 с. : рис., табл.

19. Николишин С.Є. Прибуток підприємства та особливості управління ним / С.Є Николишин [електронний ресурс]: доступний з <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/2/71.pdf>

20. Офіційний сайт ДП «Львівський лісовий селекційно-насінневий

центр» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://dpllsnc.com.ua/>

21. Партола А. С. Шляхи підвищення прибутковості підприємства / А. С. Партола // Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти. - 2017. – С. 679 – 684. URL: <http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/handle/123456789/16483>

22. Поддєрьогін А.М. Фінанси суб'єктів господарювання /А. М. Поддєрьогін, Л. Д. Буряк, Г. Г. Нам, А. М. Павліковський; під.ред. А. М. Поддєрьогіна.- К.: КНЕУ, 2004. — С.362

23. Романова, Т. В. Чинники, що впливають на збільшення прибутку 82 підприємств України в сучасних умовах / Т. В. Романова, Є. О. Даровський // Ефективна економіка. – 2015

24. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч.посіб.- 3-тє вид., випр.. і доп..- К.: Знання, 2007.-668с.

25. Стефанів І.Ф. Напрямки удосконалення фінансової політики підприємств / І.Ф. Стефанів // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – № 13. – Т. 1. – С. 542-547

26. Тарасенко Н. В. Економічний аналіз : навч. посіб. [практикум] /Н. В. Тарасенко. – Львів : «Новий Світ-2000», 2012. – 283 с.

27. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств : навч. посібник / О.С. Філімоненков. – К. : Кондор, 2007. – 400 с.

28. Черниш С.С. Економічний аналіз: Навчальний посібник. / С.С. Черниш // К.: Центр учбової літератури, – 2010. – 312 с.

29. Шаховалова Є.О. Управління прибутком: теоретичний аспект / Є.О. Шаховалова // Вісник Хмельницького національного університету. – 2013. – № 2. – Т. 3. – С. 216-222

30. Шваб Л.І. Економіка підприємства: Навч.посібник для студентів вищих навчальних закладів.-Київ: Каравела, 2004.-568 с

ДОДАТКИ